

Partnerstvo za društvenu i solidarnu ekonomiju projekt je udruge Zelena mreža aktivističkih grupa (ZMAG) koji se provodi u suradnji sa švicarskim partnerom, Komorom za društvenu i solidarnu ekonomiju Ženeve, i hrvatskim partnerima – gradovima Ludbregom i Pregradom. Projekt je financiran kroz Švicarsko-hrvatski program suradnje koji provodi Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske preko poziva Osnajivanje hrvatsko-švicarskih partnerstava za lokalni društveno-ekonomski rast i razvoj.

ZMAG razvija i uvodi ekonomske modele temeljene na društvenoj solidarnosti i odgovornosti za osnaživanje održivog lokalnog razvoja i promociju dobre ekonomije.

Partnerstvo za društvenu i solidarnu ekonomiju projekt je kojim se osnažuje održivi lokalni razvoj dvaju hrvatskih gradova, Ludbrega i Pregrade. Projekt doprinosi ostvarenju sedamnaest UN-ovih Ciljeva održivog razvoja te, kroz podršku i transfer znanja švicarskog partnera, aktivno promovira i zagovara društvenu i solidarnu ekonomiju u Hrvatskoj.

Gradovi Ludbreg i Pregrada postaju primjeri dobre prakse provođenja društvene i solidarne ekonomije u Hrvatskoj.

Kroz razmjenu znanja i iskustava s partnerima zajednički se kreiraju rješenja dobre ekonomije za praktičnu primjenu koja odgovaraju potrebama lokalnog stanovništva. Na temelju tih rješenja razvijaju se modeli dobre prakse koji osnažuju kapacitete lokalnih zajednica za upravljanje održivim ekonomskim

i društvenim razvojem. Kao rezultat projekta, razvijeni modeli primjenjuju se u Ludbregu i Pregradi, koji tako postaju primjer dobre prakse provođenja koncepta i vrijednosti društvene i solidarne ekonomije u Hrvatskoj.

Što je društvena i solidarna ekonomija?

Društvena i solidarna ekonomija (DSE) uključuje širok raspon praksi koje obuhvaćaju ekonomske, društvene, okolišne, političke i komunikacijske dimenzije. DSE je rastući pokret koji želi pokrenuti transformativne promjene kako bi se povećao ukupni društveni razvoj i kvaliteta života ljudi, a predvode ga aktivni građani koji žele sistemске promjene i izgradnju društva koje služi ljudima i planetu. DSE je pokret ukorijenjen u lokalnim inicijativama koje su sve više globalno umrežene i djeluju u širokom političkom okviru koji se temelji na solidarnosti, jednakosti, ljudskim pravima, zajedništvu i suradnji.

Veliki potencijal za stvaranje niza pozitivnih promjena i potrebnih sinergija za održivi ekonomski i društveni razvoj leži u međusektorskoj suradnji između organizacija civilnog društva, lokalnih vlasti, javnih institucija i privatnog sektora te korištenja koncepta i vrijednosti društvene i solidarne ekonomije.

Glavni problemi koji se žele adresirati projektom su:

— niska razina znanja i kapaciteta lokalnih vlasti za osiguravanje međusektorske suradnje u procesu kreiranja javnih politika za upravljanje ekonomskim i društvenim razvojem

— niska razina angažmana građana i nedostatak političke volje za otvaranje mogućnosti kreiranja međusektorske suradnje i uključivanja organizacija civilnog društva u kreiranje javnih politika za upravljanje lokalnim ekonomskim i društvenim razvojem

— niska razina angažmana građana u procesima upravljanja lokalnim ekonomskim i društvenim razvojem

— niska razina svijesti o važnosti građanskog angažmana u procesima stvaranja održivog lokalnog ekonomskog i društvenog razvoja

Svrha je projekta odgovoriti na izazove s kojima se susreću lokalne vlasti u pružanju kvalitete života i blagostanja za svoje građane, uključujući jaču društvenu koheziju i uključivanje građana u procese odlučivanja, sigurniju zajednicu, brigu za zdravlje, rješavanje problema isključenosti i promicanje raznolikosti, jačanje lokalnog gospodarstva (radna mjesta), djelotvorne javne usluge i osiguravanje održivosti okoliša (resursi, stanovanje, prijevoz).

Opći je cilj projekta doprinijeti lokalnom ekonomskom razvoju u hrvatskim gradovima kroz suradnju hrvatskih i švicarskih institucija, jedinica lokalne samouprave i udruga civilnog društva koristeći principe i vrijednosti društvene i solidarne ekonomije.

Specifični ciljevi projekta su:

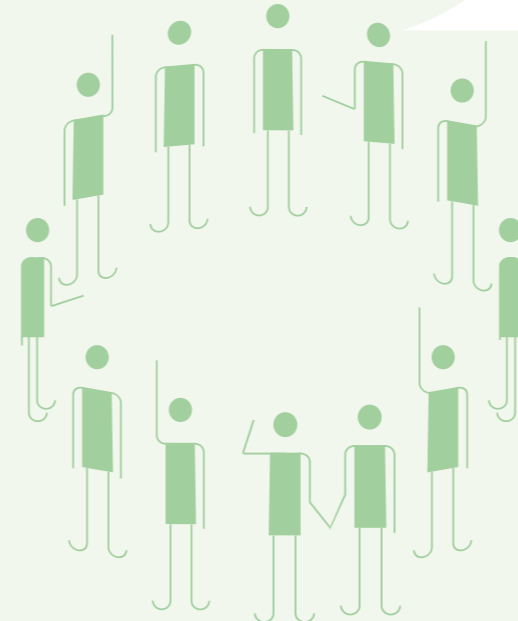
— razviti i implementirati lokalne modele dobre prakse u dvama hrvatskim gradovima za postizanje ciljeva održivog razvoja u lokalnim zajednicama u suradnji sa švicarskim partnerima

— provedbom treninga i razmjenom iskustava ojačati kapacitete Ludbrega i Pregrade za upravljanje održivim lokalnim ekonomskim i društvenim razvojem koristeći principe i vrijednosti društvene i solidarne ekonomije

— jačati dugoročno partnerstvo i umrežavanje hrvatskih i švicarskih institucija, jedinica lokalne samouprave i organizacija civilnog društva u provedbi lokalnih modela dobre prakse koji se temelje na principima i vrijednostima društvene i solidarne ekonomije

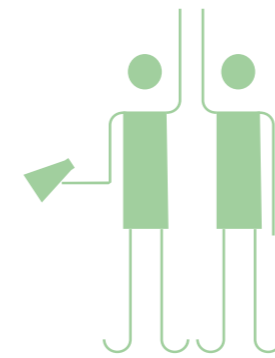
— promicati razvoj lokalnih modela dobre prakse i principe i vrijednosti društvene i solidarne ekonomije u Hrvatskoj

Vrijednosti društvene i solidarne ekonomije

1. Društvena dobrobit — Biti, ne imati

DSE akteri grade ekonomiju koja podržava prednost osobe nad kapitalom. Oni prepoznaju važnost nematerijalnih dimenzija (estetskih, emocionalnih, duhovnih) koje su potrebne za funkcioniranje društva i zadovoljne građane.

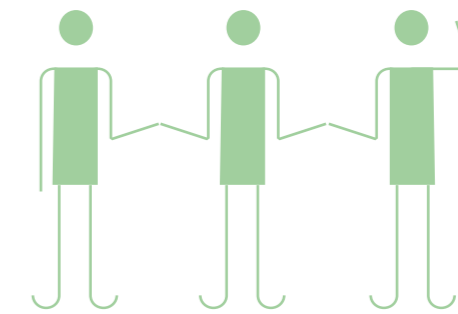
2. Participativno građanstvo i demokracija — Svaki glas se računa

DSE akteri sudjeluju slobodno, jednako i odgovorno u izgradnji društva koje promiče razvoj ljudi i zajedničku dobrobit. Oni primjenjuju participativnu demokraciju koja se temelji na razmjeni informacija, odgovornosti, procesu odlučivanja, kao i prepoznavanju uloge svake osobe.

3. Ekologija — Proizvoditi za život, ne živjeti da bi proizvodio

DSE akteri prepoznaju međuovisnost između socioekonomskih i ekoloških procesa. Obvezuju se dati prednost ekonomskom sustavu koji uz brigu o ljudima i međugeneracijsku solidarnost poštuje i ekološku ravnotežu.

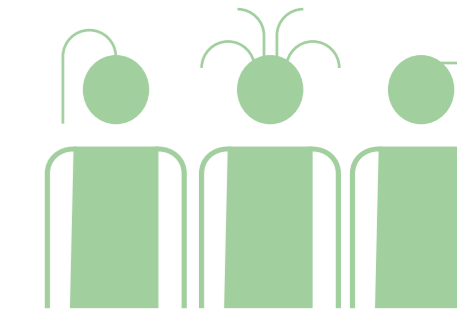
4. Autonomija — Nezavisni, ali ne individualistički

DSE akteri cijene različite kompetencije i jačaju sposobnost ljudi (zaposlenika, volontera, korisnika, investitora) da djeluju u svojim organizacijama. Cilj im je nezavisna pozicija njihovih organizacija u odnosima s javnim sektorom.

5. Solidarnost — 1+1>2

DSE akteri daju prednost kolektivnom interesu nad interesom pojedinca. Promiču stvaranje društvenih odnosa na lokalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini.

6. Raznolikost — bogati u našim razlikama

DSE akteri se obvezuju na razumijevanje i uvažavanje razlika između ljudi, zabranu bilo kojeg oblika diskriminacije i traženje komplementarnosti, što pogoduje međusobnom učenju i razumijevanju.

7. Konzistentnost — Kažemo što radimo i radimo što kažemo

DSE akteri nastoje primijeniti sve navedene vrijednosti na svim razinama. Usklađenost preporučenih vrijednosti i njihove primjene od presudne je važnosti za vjerodostojnost i razvoj DSE-a.

Nositelj projekta:
Zelena mreža aktivističkih grupa (ZMAG)

Partneri:

*Program sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske. Stajališta izražena u ovom tekstu isključiva su odgovornost ZMAG-a i ne odražavaju nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

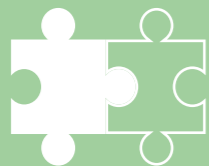

Želite doznati više o projektu ili trebate podršku za pokretanje vlastite DSE inicijative? Kontaktirajte nas!

Centar za podršku razvoju društvene i solidarne ekonomije (DSE Centar)

Zelena mreža aktivističkih grupa
Vukomerić 23/3, 10418 Dubranec
dsecentar@zmag.hr

Aktivnosti

Suradnja

Vijeća društvene i solidarne ekonomije

Edukacija i razmjena znanja

DSE centar

DSE priručnik

Memorandum o suradnji

Konferencija o dobroj ekonomiji

Vijeća društvene i solidarne ekonomije Ludbrega i Pregrade predstavljaju participativna tematska vijeća aktivnih građana koji žele sudjelovati u kreiranju održivih rješenja za poboljšanje kvalitete života u lokalnoj zajednici.

DSE Vijeće djeluje kao tijelo koje predstavlja lokalnu javnost zainteresiranu za primjenu koncepta i vrijednosti društvene i solidarne ekonomije u lokalnom ekonomskom razvoju. DSE Vijeće kroz svoje djelovanje omogućuje građanima neposredno sudjelovanje u suodlučivanju o lokalnom ekonomskom razvoju, pruža potporu gradskoj upravi u uključivanju građana u razvoj lokalnih modela dobre prakse te podiže svijest o važnosti aktivnog sudjelovanja građana u upravljanju lokalnim ekonomskim, društvenim i ekološkim resursima. DSE Vijeće komunicira s građanima koje predstavlja, sastaje se kako bi se identificirala ključna pitanja vezana za kvalitetu života na području grada i gradskoj upravi predlaže načine poboljšanja.

Priručnik društvene i solidarne ekonomije u lokalnim zajednicama za provedbu lokalnih modela dobre prakse Priručnik društvene i solidarne ekonomije u lokalnim zajednicama donosi lokalnim akterima "korak po korak" smjernice za pokretanje i provedbu inicijativa u svojim zajednicama koje se temelje na principima i vrijednostima društvene i solidarne ekonomije. Osmišljen je kao elektronički priručnik koji je dostupan online i svi zainteresirani lokalni akteri i predstavnici gradova u Hrvatskoj jednostavno ga mogu

preuzeti i koristiti. Priručnik sadrži i modele dobre prakse, a promiče koncept i vrijednosti društvene i solidarne ekonomije

Centar za podršku razvoju društvene i solidarne ekonomije u Hrvatskoj (DSE centar) u ZMAG-u

ZMAG-ov DSE centar pruža podršku jedinicama lokalne i regionalne samouprave i organizacijama civilnog društva u razvoju modela dobre prakse. Centar je potporni mehanizam za razvoj strategija, planova i projekata na principima društvene i solidarne ekonomije koji će dugoročno biti na raspolaganju svim inicijativama u Hrvatskoj koje žele pokrenuti i provesti razvojne projekte i programe u svojim zajednicama.

Konferencija o dobroj ekonomiji prilika je za razmjenu ideja i znanja i suradnju na novim projektima i zajedničkim inicijativama.

Konferencija o dobroj ekonomiji jedinstveno je događanje u Hrvatskoj i regiji posvećeno društvenoj i solidarnoj ekonomiji. Svake godine okuplja aktiviste i pojedince koji stvaraju i žive različite oblike alternativne ekonomije, grade modele dobre ekonomije i svojim radom podržavaju i ojačavaju lokalne zajednice i društva. Konferenciju o dobroj ekonomiji ZMAG organizira svake godine, a u fokusu svakog izdanja su stvarne inspirativne priče i postojeći modeli dobre prakse iz Hrvatske i svijeta.

Udruga ZMAG djeluje kao jedan od devet Centara znanja za društveni razvoj u Hrvatskoj, područje održivo življenje i razvoj permakulture. Godinama razvija prostore istraživanja i učenja praktične primjene znanja i vještina za održivo življenje primjenjujući permakulturni dizajn i poštujući permakulturnu etiku (briga za ljude, briga za Zemlju i pravedna raspodjela resursa). Udruga je postala poznata kao inkubator za primjenu održivosti, pri čemu se posebno ističe izgradnja edukacijskog centra Reciklirano imanje na Vukomeriću koje je sjedište udruge i socijalno-edukacijski centar.

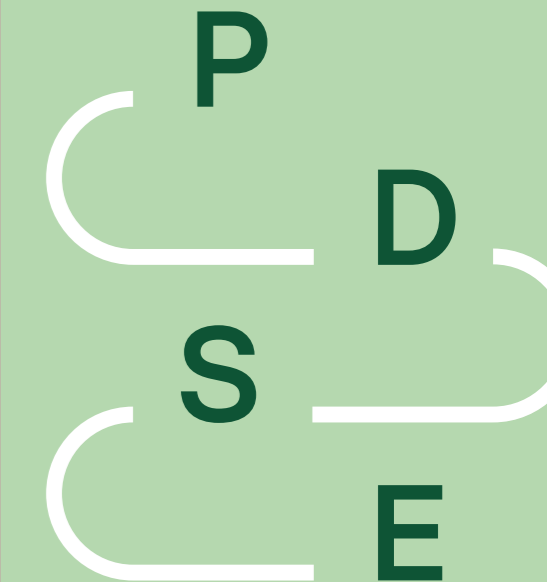
ZMAG već dvadeset godina radi na provedbi aktivnosti u područjima ekološke proizvodnje hrane i očuvanja sjemena, održivom gospodarenju otpadom, učenju o upotrebi obnovljivih izvora energije, izgradnji ekoloških i prirodnih kuća, zagovaranju i stvaranju modela dobre ekonomije odnosno sustava društvene i solidarne ekonomije.

Pozadina projekta

U Hrvatskoj, kao i većem dijelu svijeta, raste svijest o međupovezanosti najvažnijih područja u našim društvima, odnosno raste svijest da nije moguće ostvariti održivi razvoj, ljudska prava ili kulturu demokracije bez ekonomskog sustava koji se temelji na pravednosti i solidarnosti, odgovornosti i održivosti. O tome hoćemo li biti u stanju kreirati takva ekonomska rješenja ovisi i u kakvom ćemo svijetu živjeti. Današnji ekonomski sustav temelji se na profitu iznad svega, na privatizaciji koristi i kolektivizaciji šteta, na stvaranju podjela između ljudi i svijetu pojedinaca koje se uči da rade sve sami i da ne vjeruju u suradnju i pomaganje. S obzirom na to da je ekonomija utisnuta u sve pore našeg života – u politiku i demokraciju, u odnos prema okolišu i svijetu oko nas pa, na kraju krajeva, i u odnos prema samima sebi – iluzorno je očekivati da je moguće stvoriti humaniji i pravedniji svijet bez promjene paradigme u samoj ekonomiji, bez kreiranja transformativnih javnih politika koje zajednice čine humanijima i pravednijima, održivijima i solidarnijima. Tako nas uče i primjeri iz Europe, iz Europske mreže za solidarnu ekonomiju – RIPESS, čiji je ZMAG član, a u kojoj su aktivne i brojne lokalne samouprave koje već sada kreiraju takve progresivne javne politike.

ZMAG-ovo iskustvo rada u Ludbregu i Pregradi i kontakti ostvareni s drugim predstavnicima lokalnih samouprava govore da je i u Hrvatskoj sazrelo vrijeme za takve javne politike i za takvu promjenu. Preko ovog projekta, a kroz vrijednosti i know-how društvene i solidarne ekonomije, ZMAG nastavlja promicati i primjenjivati kulturu suradnje i solidarnosti između različitih aktera u lokalnim zajednicama. Time pokazuje i drugima da se širokom i učinkovitom međutematskom i međusektorskom suradnjom, participativnim pristupom upravljanju zajedničkim resursima i odgovorima na zajedničke probleme može graditi društveni razvoj utemeljen na ljudskim pravima i boljim odnosima između aktera u lokalnoj zajednici.

ZMAG razvija inovativne mehanizme uključivanja građana u (su)upravljanje i kreiranje javnih politika za poboljšanje kvalitete života kroz participativna vijeća građana u lokalnim zajednicama. Više o načinima pokretanja i provedbi inicijativa te primjerima dobre prakse možete pročitati u priručniku društvene i solidarne ekonomije u lokalnim zajednicama.

Partnerstvo za društvenu i solidarnu ekonomiju

Projekt švicarsko-hrvatskog programa suradnje

ZMAG

Zelena mreža aktivističkih grupa